

ကမ္ဘာ့မိခင်နို့တိုက်ကျွေးရေး ရက်သတ္တပတ်နှင့် အာဟာရဖွံ့ဖြိုးရေး
ရက်သတ္တပတ်များ လူထုလှုပ်ရှားမှု ဗဟိုအဆင့်ဖွင့်ပွဲအခမ်းနား (၂၀၁၉) တွင်
ကျန်းမာရေးနှင့်အားကစားဝန်ကြီးဌာန၊ ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီး ဒေါက်တာမြင့်ထွေး
ပြောကြားခဲ့သည့် မိန့်ခွန်း ကောက်နုတ်ချက်များ

မြို့တော်ခန်းမ၊ တောင်ကြီးမြို့။

(၄-၈-၂၀၁၉)

- အခမ်းအနားသို့ တက်ရောက်လာကြသည့် ရှမ်းပြည်နယ် အစိုးရအဖွဲ့
ဝန်ကြီးချုပ်၊ ပြည်နယ်စိုက်ပျိုးရေးနှင့် မွေးမြူရေးဝန်ကြီး၊ ပြည်နယ် သယံ
ဇာတနှင့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးဝန်ကြီး၊ ပြည်နယ်လူမှုရေး
ဝန်ကြီး၊ အမျိုးသားလွှတ်တော် အမျိုးသမီးနှင့် ကလေးသူငယ်အခွင့်အရေး
ဆိုင်ရာကော်မတီ ဥက္ကဋ္ဌ၊ ပအိုဝ်းကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရဒေသ ဥက္ကဋ္ဌ၊ ပြည်နယ်
စာရင်းစစ်ချုပ်၊ ရှမ်းပြည်နယ်အစိုးရအဖွဲ့အတွင်းရေးမှူး၊ ရှမ်းပြည်နယ်ရဲတပ်ဖွဲ့
ပြည်နယ် ရဲမှူးချုပ်၊ ရှမ်းပြည်နယ် ပြည်သူ့လွှတ်တော်နှင့် အမျိုးသား
လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များ၊ ကျန်းမာရေးနှင့်အားကစားဝန်ကြီးဌာနမှ
အမြဲတမ်းအတွင်းဝန်၊ ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်များနှင့် ဒုတိယညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်များ၊
ပြည်သူ့ကျန်းမာရေးဦးစီးဌာနမှ တာဝန်ရှိပုဂ္ဂိုလ်များ၊ စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေး
နှင့် ဆည်မြောင်းဝန်ကြီးဌာန၊ ပညာရေးဝန်ကြီးဌာန၊ သယံဇာတနှင့်သဘာဝ
ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးဝန်ကြီးဌာန၊ လူမှုဝန်ထမ်း၊ ကယ်ဆယ်ရေးနှင့်
ပြန်လည်နေရာချထားရေးဝန်ကြီးဌာနမှ တာဝန်ရှိသူများ အထွေထွေ အုပ်ချုပ်
ရေးဦးစီးဌာန၊ ပြည်နယ်ရဲတပ်ဖွဲ့၊ ပြည်နယ်စည်ပင်သာယာရေး ကော်မတီ၊
ပြန်ကြားရေးနှင့် ပြည်သူ့ဆက်ဆံရေးဦးစီးဌာနမှ တာဝန်ရှိပုဂ္ဂိုလ်များ၊ မြန်မာ
နိုင်ငံ မိခင်နှင့်ကလေးစောင့်ရှောက်ရေးအသင်း၊ မြန်မာနိုင်ငံ အမျိုးသမီးရေးရာ
အဖွဲ့ချုပ်၊ မြန်မာနိုင်ငံသူနာပြုနှင့် သားဖွားအသင်း (တောင်ကြီး)၊ မြန်မာနိုင်ငံ
ကြက်ခြေနီအသင်း(တောင်ကြီး)နှင့် မြန်မာနိုင်ငံဆရာဝန်အသင်း (တောင်ကြီး)
မှ ကိုယ်စားလှယ်များ၊ ကုလသမဂ္ဂ လက်အောက်ခံအဖွဲ့အစည်းများမှ
ကိုယ်စားလှယ်များ၊ မိတ်ဖက်အဖွဲ့အစည်းများမှ ကိုယ်စားလှယ်များ၊

တောင်ကြီးမြို့မှ ကျောင်းသား၊ ကျောင်းသူများနှင့် မိဘများအားလုံး မင်္ဂလာပါ ဟု နှုတ်ခွန်းဆက်သပါကြောင်း၊

- ယနေ့ကျင်းပသည့် ကမ္ဘာ့မိခင်နို့တိုက်ကျွေးရေး ရက်သတ္တပတ်နှင့် အာဟာရ ဖွံ့ဖြိုးရေးရက်သတ္တပတ်များ လူထုလှုပ်ရှားမှုသည် မြို့ပြ၊ ကျေးလက် တောရွာ များနှင့် ခက်ခဲဒေသများ စသည်ဖြင့် နိုင်ငံအနှံ့တွင် နေထိုင်ကြသည့် မိခင်များ၊ နိုင်ငံတော်၏ အနာဂတ်ဖြစ်သော ကလေးငယ်များ၊ ကျောင်းသား၊ ကျောင်းသူ လူငယ်များနှင့် ပြည်သူများအားလုံး၏ အာဟာရပြည့်ဝဖွံ့ဖြိုးရေးနှင့် နိုင်ငံ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုတို့အတွက် အလွန်အရေးကြီးပါကြောင်း၊
- အာဟာရဖွံ့ဖြိုးမှုကိစ္စရပ်များသည် ကျန်းမာရေးလောကတွင် ထိပ်တန်းဦးစားပေး အရေးကြီးသည့် ကိစ္စရပ်ဖြစ်ပါကြောင်း၊
- ဘက်စုံအာဟာရပြည့်ဝမှုသည် ပြည်သူများ၏ ကိုယ်ကာယကျန်းမာ ကြံ့ခိုင် ရေးအတွက်သာမက ဉာဏစွမ်းအား ပြည့်ဝမြင့်မားရေးအတွက်ပါ အရေး အကြီးဆုံးသော အချက်ပင်ဖြစ်ပါကြောင်း၊
- အာဟာရ ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများကို ယခုအခါတွင် သံဓိဋ္ဌာန်ချမှတ်၍ စနစ် တကျ သေချာစွာ မလုပ်ဆောင်ခဲ့ပါက ကျန်းမာရေး၊ ပညာရေး၊ အားကစားနှင့် လူမှုစီးပွား စသည်ဖြင့် ကဏ္ဍစုံတွင် နောက်ကျကျန်ခဲ့မည်ဖြစ်ပြီး နောင်လာ မည့်နှစ်များစွာတွင် များပြားသော ဆိုးကျိုးများ ခံစားရမည်ဖြစ်ပါကြောင်း၊
- မိမိတို့အနေဖြင့် အာဟာရဖွံ့ဖြိုးမှုလုပ်ငန်းများကို ထိပ်တန်းဦးစားပေး အနေ ဖြင့် သေချာစွာဆောင်ရွက်ခြင်းမရှိပါက တာဝန်မကျေရာ ရောက်မည်ဖြစ် ပါကြောင်း၊
- အာဟာရမပြည့်ဝပါက ပုညက်ခြင်း၊ ပိန်လှီခြင်း၊ ဉာဏ်ရည်နိမ့်ကျခြင်းတို့ အပြင် ကိုယ်ခံအားနည်းပါးကာ ရောဂါများပြားထူပြောခြင်းနှင့် ၎င်းရောဂါများ ၏ နောက်ဆက်တွဲ ကျန်းမာရေးပြဿနာများခံစားရခြင်းစသည်တို့ ဖြစ်ပွား နိုင်ပါကြောင်း၊

- ထို့အတွက် ရှမ်းပြည်နယ်အပါအဝင် နိုင်ငံတစ်ဝှမ်းလုံးမှ နှီးနွယ်ဝန်ကြီးဌာနများ၊ လူမှုရေးအသင်းအဖွဲ့များ၊ ပရဟိတအသင်းများနှင့် ပြည်သူများမှ အားလုံးဝိုင်းဝန်းဆောင်ရွက်ကြပါရန် မေတ္တာရပ်ခံလိုပါကြောင်း၊
- ရေရှည်အာဟာရချို့တဲ့မှုကြောင့် ဖြစ်ပွားလာသည့် ဆိုးကျိုးများကို မူလအတိုင်း အပြည့်အဝ ပြန်လည်ကောင်းမွန်ရေး ကုသမှုပေးရန် မဖြစ်နိုင်ပါကြောင်း၊ ဥပမာအားဖြင့် ရေရှည်အာဟာရချို့တဲ့မှုကြောင့် ဦးနှောက်ဖွံ့ဖြိုးမှုပိုင်းထိခိုက်ပျက်စီးပါက တွေးခေါ်မျှော်မြင်မှုစွမ်းရည်များ ကျဆင်းကာ အပြည့်အဝ ပြန်လည်ကောင်းမွန်ရန် မဖြစ်နိုင်ပါကြောင်း၊
- (၂၀၁၇) ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီလတွင် ပခုက္ကူမြို့၌ ကျင်းပခဲ့သည့် အမျိုးသားအာဟာရဖွံ့ဖြိုးမှုဆိုင်ရာ မဟာဗျူဟာနှင့်ပတ်သက်၍ နှီးနွယ်ဝန်ကြီးဌာနများအကြား ညှိနှိုင်းအစည်းအဝေးတွင် နိုင်ငံတော်၏ အတိုင်ပင်ခံပုဂ္ဂိုလ်က အာဟာရဖွံ့ဖြိုးမှု မြှင့်တင်ရေးလုပ်ငန်းများကို ကျန်းမာရေးနှင့်အားကစားဝန်ကြီးဌာနမှ ကျွမ်းကျင်မှုပိုင်းဆိုင်ရာမှ အဓိကတာဝန်ယူ၍ ပညာရေးဝန်ကြီးဌာန၊ စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးနှင့်ဆည်မြောင်းဝန်ကြီးဌာန၊ လူမှုဝန်ထမ်း၊ ကယ်ဆယ်ရေးနှင့် ပြန်လည်နေရာချထားရေးဝန်ကြီးဌာနတို့အပါအဝင် နှီးနွယ်ဝန်ကြီးဌာနများမှ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရန် လမ်းညွှန်ခဲ့ပါကြောင်း၊
- အာဟာရဖွံ့ဖြိုးမှု မြှင့်တင်ရေးလုပ်ငန်းများသည် ကဏ္ဍပေါင်းစုံပါဝင်သည့် ကွင်းဆက်လုပ်ငန်းကြီးဖြစ်ကာ ကျန်းမာရေးနှင့်အားကစားဝန်ကြီးဌာန တစ်ခုတည်းမှ လုပ်ဆောင်၍မရဘဲ သက်ဆိုင်ရာကဏ္ဍအလိုက်၊ လုပ်ငန်းတာဝန်များအလိုက် အားလုံးဝိုင်းဝန်း ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရမည် ဖြစ်ပါကြောင်း၊
- တိုင်းဒေသကြီး/ ပြည်နယ် အသီးသီးတွင် အစိုးရအဖွဲ့ ဝန်ကြီးချုပ်များနှင့် လူမှုရေးဝန်ကြီးများက ဦးစီးဦးဆောင်မှုဖြင့် ပညာရေး၊ ကျန်းမာရေးနှင့်အားကစား၊ လူမှုဝန်ထမ်း၊ စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေး စသည့် ကဏ္ဍအသီးသီးတို့မှ တိုင်းဒေသကြီး/ပြည်နယ်၊ ခရိုင်၊ မြို့နယ်အလိုက် အကြီးအကဲများနှင့် တာဝန်ရှိသူများ၏ တက်ကြွစွာဖြင့် လုပ်ငန်းများ လက်တွေ့အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ကြရန်ဖြစ်ပါကြောင်း၊

- ထိုသို့လုပ်ငန်းစဉ်များ ဆောင်ရွက်ရာတွင် ကမ္ဘာ့ကျန်းမာရေးအဖွဲ့၊ ကုလသမဂ္ဂ ကလေးများရန်ပုံငွေအဖွဲ့၊ မိခင်နှင့်ကလေးစောင့်ရှောက်ရေးအသင်း၊ မြန်မာ နိုင်ငံ အမျိုးသမီးရေးရာအဖွဲ့တို့အပါအဝင် ကုလသမဂ္ဂလက်အောက်ခံ အဖွဲ့ အစည်းများ၊ နိုင်ငံတကာနှင့် ပြည်တွင်း အစိုးရမဟုတ်သော အဖွဲ့အစည်းများ၊ လူမှုအဖွဲ့အစည်းများ၏ ပူးပေါင်းပါဝင်ဆောင်ရွက်မှု အခန်းကဏ္ဍသည် အရေး ကြီးပါကြောင်း၊
- အာဟာရဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများကို ယခုကဲ့သို့အာဟာရဖွံ့ဖြိုးမှု ရက်သတ္တပတ် များ ကာလအတွင်း၌သာမဟုတ်ဘဲ တစ်နှစ်ပတ်လုံး အမြဲမပြတ် ဝိုင်းဝန်း ဆောင်ရွက်သွားရမည် ဖြစ်ပါကြောင်း၊
- လုပ်ငန်းစဉ်များ ချမှတ်ဆောင်ရွက်ရာတွင် လက်တွေ့မြေပြင်၌ အမှန် တကယ် အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်နိုင်မည့် လုပ်ငန်းစဉ်များ ချမှတ်ဆောင်ရွက် သွားရမည်ဖြစ်ပါကြောင်း၊
- ကျန်းမာရေးနှင့် အားကစားဝန်ကြီးဌာန၊ ပြည်သူ့ကျန်းမာရေးဦးစီးဌာနမှ အာဟာရဖွံ့ဖြိုးရေးနှင့် သုတေသနဌာနခွဲအနေဖြင့် နည်းပညာပိုင်းဆိုင်ရာ၊ အာဟာရကျွမ်းကျင်မှုဆိုင်ရာနှင့် ပြည်သူ့ကျန်းမာရေးပညာရပ်ဆိုင်ရာတို့မှ ပံ့ပိုးကူညီပေးသွားမည် ဖြစ်ပါကြောင်း၊
- “မြန်မာနိုင်ငံ အာဟာရဖွံ့ဖြိုးမှုနှင့်တင်ရေး အမျိုးသားအဆင့် ဦးဆောင် ကော်မတီ” ကို နိုင်ငံတော်သမ္မတရုံးမှ (၂၀၁၈) ခုနှစ်၊ ဇွန်လ (၂၂) ရက်နေ့တွင် ဖွဲ့စည်းပေးခဲ့ပါကြောင်း၊
- ဝန်ကြီးဌာနအနေဖြင့် လက်တွေ့မြေပြင်တွင် ဆောင်ရွက်နိုင်မည့်လုပ်ငန်းများ ပါဝင်သော ကဏ္ဍပေါင်းစုံပါဝင်သော အမျိုးသားအာဟာရဖွံ့ဖြိုးမှုဆိုင်ရာ ငါးနှစ် စီမံကိန်း (၂၀၁၈/၂၀၁၉-၂၀၂၂/၂၀၂၃) (Multi-sectoral National Plan of Action on Nutrition (MS-NPAN)) ကို ရေးဆွဲပြီး နှီးနွယ်ဆက်စပ်ဝန်ကြီး ဌာနများနှင့် ပူးပေါင်းကာ အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်လျက်ရှိ ပါကြောင်း၊

- အဆိုပါလုပ်ငန်းများ ပီပြင်စွာဖြင့် ပိုမိုတိုးတက် အောင်မြင်ရေးကိုလည်း သက်ဆိုင်ရာ ကဏ္ဍအလိုက် အားဖြည့်ဆောင်ရွက်ကြပါရန် တိုက်တွန်းလိုပါကြောင်း၊
- ကျန်းမာရေးနှင့်အားကစားဝန်ကြီးဌာနအနေဖြင့် (၂၀၀၃) ခုနှစ်မှ စတင်၍ အာဟာရဖွံ့ဖြိုးရေး ရက်သတ္တပတ် (Nutrition Promotion Week) ကိုနှစ်စဉ် ဆောင်ရွက်ခဲ့ရာမှ (၂၀၀၉) ခုနှစ်တွင် အာဟာရဖွံ့ဖြိုးရေး ရက်သတ္တပတ်များ (Nutrition Promotion Month) အဖြစ်သတ်မှတ်၍ နှစ်စဉ် သြဂုတ်လတိုင်း တွင် ဆောင်ရွက်ခဲ့ပါကြောင်း၊
- ကမ္ဘာ့နိုင်ငံများတွင်လည်း နှစ်စဉ် သြဂုတ်လ၏ ပထမအပတ်ကို ကမ္ဘာ့ မိခင်နို့တိုက်ကျွေးရေး ရက်သတ္တပတ်အဖြစ်သတ်မှတ်၍ ဆောင်ရွက်ကြပါကြောင်း၊
- မြန်မာနိုင်ငံတွင် ပိုမိုထိရောက်မှုရှိစေရေးအတွက် သြဂုတ်လ တစ်လလုံးကို အာဟာရဖွံ့ဖြိုးရေး ရက်သတ္တပတ်များအဖြစ် သတ်မှတ်ကာ ဆောင်ရွက်ပါကြောင်း၊
- ထိုသို့ဆောင်ရွက်ရာတွင် ယခုနှစ်၊ သြဂုတ်လ၏ -
 - ပထမပတ်ကို မိခင်နို့ စနစ်တကျတိုက်ကျွေးရေး ရက်သတ္တပတ်၊
 - ဒုတိယပတ်ကို ငါးနှစ်အောက် ကလေးများ၊ ကျောင်းနေအရွယ် ကလေးများ နှင့် လူငယ်များ အာဟာရဖွံ့ဖြိုးရေးရက်သတ္တပတ်၊
 - တတိယပတ်ကို ကိုယ်ဝန်ဆောင်နှင့် နို့တိုက်မိခင်များ အာဟာရဖွံ့ဖြိုးရေး ရက်သတ္တပတ်နှင့်
 - စတုတ္ထပတ်ကို အိုင်အိုဒင်းချို့တဲ့မှုရောဂါများ ပပျောက်ရေးနှင့် အစာတွင် အဏုအာဟာရဖြည့်စွက်ရေး ရက်သတ္တပတ်များအဖြစ် သတ်မှတ်ကာ လုပ်ငန်းစဉ်များ အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်မည်ဖြစ်ပါကြောင်း၊
- (၂၀၁၈)ခုနှစ် အာဟာရဖွံ့ဖြိုးရေး ရက်သတ္တပတ်ကို “ဘဝရှေ့ဆောင် ရက်တစ်ထောင် အနာဂတ်အတွက် အလင်းရောင် (The first thousand days of life for a brighter future)” ဆောင်ပုဒ်ဖြင့် ဆောင်ရွက်ခဲ့ပြီး ယခု (၂၀၁၉)

ခုနှစ်၏ ဆောင်ပုဒ်ဖြစ်သော “အာဟာရတွင် မြှုပ်နှံကာ လက်တွဲတူညီ ဆောင်ရွက်ပါ။ နိုင်ငံဖွံ့ဖြိုး တိုးတက်မှာ (Invest in Nutrition: Joins hand in building the Nation)” နှင့်အညီ အားလုံးလက်တွဲ ဆောင်ရွက်ကြရန် ဖြစ်ပါကြောင်း၊

- (၂၀၁၅) ခုနှစ်တွင် ကောက်ယူခဲ့သည့် မြန်မာနိုင်ငံလူနေမှုဘဝနှင့် ကျန်းမာရေးဆိုင်ရာ အခြေခံအချက်အလက်စစ်တမ်း (၂၀၁၅-၂၀၁၆) (Myanmar Demographic and Health Survey) တွေ့ရှိချက်များအရ -
 - မြန်မာနိုင်ငံရှိ (၅) နှစ်အောက် ကလေးများတွင် ကာလတာရှည်အာဟာရ ချို့တဲ့မှုကြောင့် ပုညက်ခြင်း (၂၉.၂) %၊
 - လတ်တလော အာဟာရချို့တဲ့မှုကြောင့် ပိန်လိုခြင်း (၇)%၊
 - ကိုယ်အလေးချိန်နည်းခြင်း (၁၈.၉)% နှင့်
 - သွေးအားနည်းခြင်း (၅၇.၈)% ရှိနေပြီး၊
 - အသက် (၁၅) နှစ်မှ (၄၉) နှစ်အရွယ် အမျိုးသမီးများတွင် သွေးအားနည်းခြင်း (၄၆.၅)% နှင့်
 - မွေးစမှ (၆)လအထိ မိခင်နို့ တစ်မျိုးတည်း တိုက်ကျွေးမှုနှုန်း (၅၁.၂)% သာ ရှိနေပါကြောင်း၊

(မြန်မာနိုင်ငံလူနေမှုဘဝနှင့် ကျန်းမာရေးဆိုင်ရာ အခြေခံအချက်အလက်စစ်တမ်း (၂၀၁၅-၂၀၁၆) အား တစ်နိုင်ငံလုံး ကိုယ်စားပြုသော စစ်တမ်းကောက်နမူနာများ ဖြစ်စေရန် ရွေးချယ်ထားသော အိမ်ထောင်စုပေါင်း (၁၂,၅၀၀) မှ အသက် (၁၅) နှစ်နှင့် (၄၉) နှစ်ကြားရှိ အမျိုးသမီး (၁၂,၈၈၅) ဦးနှင့် အမျိုးသား (၄,၇၃၇) ဦး တို့ကို စစ်တမ်းကောက်ယူခဲ့ခြင်းဖြစ်ပါသည်။)

- မြန်မာနိုင်ငံ အဏုအာဟာရနှင့် အစားအသုံးမှု အခြေအနေလေ့လာရေးစစ်တမ်း (၂၀၁၇-၂၀၁၈) (Myanmar Micronutrient and Food Consumption Survey) တွေ့ရှိချက်များအရ -

- မြန်မာနိုင်ငံရှိ (၅) နှစ်အောက် ကလေးများတွင် ကာလတာရှည်အာဟာရ ချို့တဲ့မှုကြောင့် ပုညက်ခြင်းမှာ (၂၆.၇) %၊
 - လတ်တလော အာဟာရချို့တဲ့မှုကြောင့် ပိန်လိုခြင်း (၆.၇)%၊
 - ကိုယ်အလေးချိန်နည်းခြင်း (၁၉.၁)% နှင့်
 - သွေးအားနည်းခြင်း (၃၅.၆)%၊
 - အသက် (၅) နှစ်မှ (၉) နှစ်အတွင်း ကလေးများတွင် သွေးအားနည်းခြင်း (၅၁)%၊
 - အသက် (၁၀) နှစ်မှ (၁၄)နှစ်အတွင်း မိန်းကလေးများတွင် သွေးအားနည်းခြင်း (၂၉.၈)%၊
 - ကိုယ်ဝန်ဆောင်မိခင်များတွင် သွေးအားနည်းခြင်း (၄၀)%၊
 - နို့တိုက်မိခင်များတွင် သွေးအားနည်းခြင်း (၃၅.၄)%၊
 - အသက် (၁၅) နှစ်မှ (၄၉) နှစ်အရွယ် အမျိုးသမီးများတွင် သွေးအားနည်းခြင်း (၃၀.၃)% ရှိနေပါကြောင်း၊
 - ထို့အပြင် အိုင်အိုဒင်းဆားစားသုံးသော အိမ်ထောင်စုရာနှုန်း (၈၅)% သော်လည်း
 - စံမီအိုင်အိုဒင်းဆားစားသုံးရသော အိမ်ထောင်စုရာနှုန်းမှာ (၃၅.၆)% သာ ရှိနေပြီး
 - အသက် (၅) နှစ်မှ (၉) နှစ်အတွင်း ကလေးများ၌ ဆီးတွင် အိုင်အိုဒင်း စွန့်ထုတ်မှု (၁၃၈.၅) $\mu\text{g/L}$ နှင့်
 - ကိုယ်ဝန်ဆောင်မိခင်များ၌ ဆီးတွင် အိုင်အိုဒင်းစွန့်ထုတ်မှုမှာ (၁၂၁.၈) $\mu\text{g/L}$ ရှိပါကြောင်း၊
- (မြန်မာနိုင်ငံ အဏုအာဟာရနှင့် အစာစားသုံးမှု အခြေအနေလေ့လာရေး စစ်တမ်း (၂၀၁၇-၂၀၁၈) အား တစ်နိုင်ငံလုံး ကိုယ်စားပြုသော စစ်တမ်း ကောက်နုမှုနာမူများဖြစ်စေရန် ရွေးချယ်ထားသော ကောက်ကွက်ပေါင်း (၄၅၀) ရှိ အိမ်ထောင်စုပေါင်း (၂၇,၃၃၉) မှ အသက် (၆) လနှင့် (၅၉) လ ကြားရှိ ကလေးငယ် (၉,၀၄၁) ဦး၊ အသက် (၅) နှစ်နှင့် (၉) နှစ် ကြားရှိ ကလေးငယ် (၉,၀၇၀) ဦး၊ အသက် (၁၀) နှစ်နှင့် (၁၄) နှစ် ကြားရှိ

မိန်းကလေး (၉၄၄) ဦး၊ ကိုယ်ဝန်ဆောင် (၉၀၃) ဦး၊ နို့တိုက်မိခင် (၉၀၇) ဦး၊ အသက် (၁၅) နှစ်မှ (၄၉) နှစ်အကြား အမျိုးသမီး (၉,၁၃၂) ဦးနှင့် အရွယ် ရောက်ပြီး အမျိုးသား (၉,၁၃၂)ဦးတို့ကို စစ်တမ်းကောက်ယူခဲ့ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။)

- အဆိုပါ စစ်တမ်းများမှ တွေ့ရှိချက်များအရ တိုင်းဒေသကြီး/ ပြည်နယ် အချို့ တွင် အာဟာရ အခြေအနေကောင်းမွန်သော်လည်း အချို့တိုင်းဒေသကြီး/ ပြည်နယ်အချို့တွင်မူ ကောင်းမွန်မှုမရှိပါကြောင်း၊ သွေးအားနည်းခြင်း အပါ အဝင် အာဟာရပြဿနာများ ဖြစ်ပွားနေသည်ကို တွေ့ရှိရပါကြောင်း၊ ကလေး ငယ်များတွင် သွေးအားနည်းခြင်းကြောင့် ကိုယ်ခံအားများ ကျဆင်းကာ ရောဂါ အမျိုးမျိုးကူးစက်ခံရနိုင်ပြီး ရောဂါထူပြောချူချာမှု များပြားမည် ဖြစ်ပါ ကြောင်း၊
- အာဟာရချို့တဲ့ပါက ကိုယ်ခန္ဓာနှင့် ဦးနှောက်ဖွံ့ဖြိုးမှုများပါ နိမ့်ကျသဖြင့် တိုင်းပြည်ဖွံ့ဖြိုး တိုးတက်မှုအတွက် များစွာနစ်နာမှုရှိပါကြောင်း၊ အားကစား ပြိုင်ပွဲများတွင်အောင်နိုင်မှု ရရှိရန်လည်း ခက်ခဲမည်ဖြစ်ပါကြောင်း၊ အထူး သဖြင့် အိုင်အိုဒင်းအာဟာရဓါတ်ချို့တဲ့ပါက မျိုးဆက်သစ်လူငယ်များတွင် ဉာဏ်ရည်ညာဏ်သွေးများ နိမ့်ကျမည် ဖြစ်ပါကြောင်း၊
- ကိုယ်ဝန်ဆောင်မိခင်များတွင် သွေးအားနည်းခြင်းကြောင့် မိခင်ကိုသာမက မွေးဖွားလာမည့် ကလေးငယ်အတွက်ပါ အန္တရာယ်ရှိပါကြောင်း၊
- မိခင်၏ နို့ဦးရည်တွင် -
 - ရောဂါပိုးများကို ခုခံနိုင်သည့် ပဋိပစ္စည်းများ၊
 - ဦးနှောက် လျင်မြန်စွာ ဖွံ့ဖြိုးမှုအတွက် အရေးကြီးသည့် ပရိုတင်းများ၊
 - ဗီတာမင်နှင့် သတ္တုဓာတ်များစသည်တို့ ပါဝင်ပြီး လွယ်ကူစွာ အစာကြေ ညက်နိုင်သဖြင့် မိခင်များအနေဖြင့် နို့တိုက်ကျွေးရန်မဖြစ်နိုင်သည့် အခြေ အနေများမှလွဲ၍ ကလေးငယ်များအား မိခင်နို့ဦးရည် မပျက်မကွက် တိုက်ကျွေးရန် အရေးကြီးပါကြောင်း၊

- ထို့အပြင် ကလေးငယ် အသက် (၆) လအထိ မိခင်နို့တစ်မျိုးတည်းကိုသာ တိုက်ကျွေးသွားရမည် ဖြစ်ပါကြောင်း၊ မိခင်နို့တိုက်ကျွေးခြင်းဖြင့် ကလေး ငယ်သာမက မိခင်တွင်လည်းများစွာ အကျိုးရှိပါကြောင်း၊ နို့တိုက်ကျွေးသည့် မိခင်များတွင် ရင်သားကင်ဆာဖြစ်ပွားမှုကို လျော့ချကာကွယ်နိုင်ပြီး သားဆက် ခြားမှုအတွက်လည်း အထောက်အကူဖြစ်ပါကြောင်း၊
- ထိုသို့ မိခင်နို့ တိုက်ကျွေးခြင်းနှင့်ပတ်သက်သည့် ကျန်းမာရေးအသိပညာ ဗဟုသုတများကို ကိုယ်ဝန်ဆောင်စောင့်ရှောက်မှု ဆေးခန်းလာရောက်ပြသစဉ် ကတည်းက သိရှိစေရေး ဆောင်ရွက်ရမည်ဖြစ်ပါကြောင်း၊ မွေးဖွားပြီးပြီးချင်း ကာလတွင်လည်း အဆိုပါ ကျန်းမာရေးအသိပညာဗဟုသုတများကို အလေးထား ပြောကြားပေးအပ်သွားရမည်ဖြစ်ပါကြောင်း၊
- အာဟာရ ချို့တဲ့ခြင်း၏ အကြောင်းရင်းခံများအနက် -
 - စားနပ်ရိက္ခာ ဖူလုံမှု မရှိခြင်း၊
 - ငွေကြေးမတတ်နိုင်ခြင်း၊
 - ငွေကြေးတတ်နိုင်သော်လည်း အစာအုပ်စု စုံလင်မျှတစွာ မစားသုံးခြင်း၊
 - မိခင်နို့တိုက်ကျွေးခြင်း၏ အကျိုးကျေးဇူးများကို မသိရှိခြင်း၊
 - မိခင်နို့စနစ်တကျတိုက်ကျွေးမှုမရှိခြင်း၊
 - အစားအသောက်များ၏ အာဟာရဓာတ်ပါဝင်မှုကို မသိရှိခြင်း၊
 - မည်သည့် အစားအစာကို ပိုစားသင့်သည်၊ မည်သည့် အစားအစာကို လျော့စားသင့်သည်ဆိုသည်ကို မသိရှိခြင်း၊
 - သားဆက်ခြားနည်းလမ်းများ သုံးစွဲမှုအားနည်းခြင်း၊
 - အရည်အသွေးပြည့်ဝသည့် ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှု မရရှိခြင်း၊
 - ကျန်းမာရေးစာတတ်မြောက်မှု အားနည်းခြင်းစသည့် အချက်များပါဝင် ပါကြောင်း၊
- ထို့အတွက် ကျန်းမာရေးနှင့်အားကစားဝန်ကြီးဌာနအနေဖြင့် ပြည်သူများတွင် အာဟာရဆိုင်ရာ ကျန်းမာရေးအသိပညာ ဗဟုသုတများကြွယ်ဝစေရေး

အတွက် မဟာဗျူဟာနှင့် နည်းဗျူဟာများ ချမှတ်ဆောင်ရွက်လျက်ရှိပါကြောင်း၊

- ဒေသထွက် စားသောက်ကုန်များဖြင့် အာဟာရပြည့်ဝစွာ စားသုံးရန်နှင့် မိခင်နို့စနစ်တကျတိုက် ကျွေးရန်တို့အတွက် ကိုယ်ဝန်ဆောင်စောင့်ရှောက်မှု ဆေးခန်းများတွင် ကျန်းမာရေးအသိပညာပေးခြင်းနှင့် ကျေးလက်တောရွာများတွင် ကျန်းမာရေးစကားဝိုင်းငယ်များ ပြုလုပ်ခြင်းတို့ကို ဆောင်ရွက်သွားရမည်ဖြစ်ပါကြောင်း၊
- ထိုသို့ ကျန်းမာရေးအသိပညာဖြင့်တင်ခြင်းလုပ်ငန်းများကို ပိုမိုထိရောက်စွာ ဆောင်ရွက်နိုင်ရေးအတွက် ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှု အထောက်အကူပြု Mobile Tablet (၁၂,၀၀၀) ခန့်ကို တိုင်းဒေသကြီး/ ပြည်နယ် (၇) ခုမှ အခြေခံကျန်းမာရေးဝန်ထမ်းပညာရှင်များ၊ တိုက်နယ်နှင့် မြို့နယ်ဆရာဝန်များထံသို့ ဖြန့်ဝေထားရှိပြီးဖြစ်ပါကြောင်း၊ မကြာမီကာလအတွင်းတွင်လည်း Mobile Tablet (၁၄,၀၀၀) ခန့်ကို ထပ်မံဖြန့်ဝေပေးသွားတော့မည် ဖြစ်ပါကြောင်း၊
- အဆိုပါ Mobile Tablet များတွင် အာဟာရဆိုင်ရာ ကျန်းမာရေးအသိပညာ အချက်အလက်များ၊ ပညာပေးလက်ကမ်းစာစောင်များ၊ လမ်းညွှန်စာအုပ်များ၊ လက်စွဲစာအုပ်များ စသည်ဖြင့် များစွာထည့်သွင်းထားရှိပါကြောင်း၊
- အဆိုပါ စာအုပ်စာတန်းများကို ကျန်းမာရေးနှင့်အားကစားဝန်ကြီးဌာန၏ အင်တာနက်စာမျက်နှာတွင် ရယူနိုင်ပါကြောင်း၊
- (၂၀၁၉) ခုနှစ်၊ ဇူလိုင်လ (၂) ရက်နေ့တွင် ကျန်းမာရေးနှင့်အားကစားဝန်ကြီးဌာန (Ministry of Health and Sports) ၏ application (MoHS Myanmar) ကို Google Play Store တွင် စတင်ထည့်သွင်းထားရှိခဲ့ပါကြောင်း၊
- အဆိုပါ application မှတစ်ဆင့်လည်း ဝန်ကြီးဌာနနှင့် ဦးစီးဌာနများ၏ အင်တာနက်စာမျက်နှာများသို့ ဝင်ရောက်နိုင်ပါကြောင်း၊
- အာဟာရဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများကို မြို့နယ်အဆင့်၊ ကျေးလက်ကျန်းမာရေးဌာနနှင့် ဌာနခွဲများတွင်လည်း အားဖြည့်ဆောင်ရွက်လျက်ရှိပါကြောင်း၊

- ထိုသို့ ဆောင်ရွက်ရာတွင် အခြေခံကျန်းမာရေးဝန်ထမ်း ပညာရှင်များ၏ အခန်းကဏ္ဍသည် အရေးကြီးပါကြောင်း၊
- ကျန်းမာရေးနှင့်အားကစားဝန်ကြီးဌာနအနေဖြင့် -
- အသက် (၆) လမှ အသက် (၅) နှစ်အောက် ကလေးငယ်များကို ဗီတာမင်- အေ ဆေးလုံးတိုက်ကျွေးခြင်း၊
- အသက် (၂) နှစ် မှ (၉) နှစ်အတွင်းရှိ ကလေးငယ်များကို သံချဆေး တိုက်ကျွေးခြင်း၊
- အပျိုဖော်ဝင်အရွယ် အလယ်တန်းနှင့် အထက်တန်း ကျောင်းသူများကို သံဓာတ်အားဖြည့် ဆေးဝါးတိုက်ကျွေးခြင်း၊
- မီးဖွားပြီး မိခင်များကို ဗီတာမင် - အေ ဆေးတိုက်ကျွေးခြင်းနှင့်
- အစားအစာတွင် အဏုအာဟာရများ အားဖြည့်ထည့်သွင်းခြင်းတို့ကို ဆက်စပ် ဝန်ကြီးဌာနများနှင့် ပူးပေါင်းလုပ်ဆောင်လျက်ရှိပါကြောင်း၊
- ဝန်ကြီးဌာနအနေဖြင့် ကျောင်းကျန်းမာရေးလုပ်ငန်းများကိုလည်း အရှိန်အဟုန်ဖြင့် ဆောင်ရွက်လျက်ရှိပါကြောင်း၊
- ကျန်းမာရေးအဆင့်မြှင့် ကျောင်းလုပ်ငန်းများ အရှိန်အဟုန်မြှင့်တင်ရေး အမျိုးသားအဆင့် နှီးနှောဖလှယ်ပွဲကို (၂၀၁၉) ခုနှစ်၊ ဇွန်လ (၁၂) ရက်နှင့် (၁၃) ရက်နေ့တို့ တွင် ပြုလုပ်ခဲ့ပြီး အဆိုပါနှီးနှောဖလှယ်ပွဲမှ အကြံပြုရလဒ်များဖြင့် လုပ်ငန်းစဉ်များဆက်လက် အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်လျက်ရှိပါကြောင်း၊
- တစ်နိုင်ငံလုံးအတိုင်းအတာဖြင့် (၉.၇) သန်းခန့်ရှိသော ကျောင်းသားလူငယ် ထုကြီး အာဟာရပြည့်ဝဖွံ့ဖြိုးကာ ပိုမိုကျန်းမာလာခြင်းဖြင့် နိုင်ငံတော် အတွက် ကျန်းမာထူးချွန်သော ပြည်သူများ ဖြစ်လာမည်ဖြစ်ပါကြောင်း၊
- အာဟာရဖြစ်စေသော အစားအစာများ၊ အာဟာရဆိုင်ရာ ကျန်းမာရေး အသိပညာဗဟုသုတများကို ကျောင်းသား၊ ကျောင်းသူလူငယ်များ အရွယ် ကတည်းက သိရှိစေရေး ဆောင်ရွက်ခြင်းအားဖြင့် ကျောင်းသားလူငယ်များ အတွက်သာမက ၎င်းတို့မှတစ်ဆင့် အသိပညာဗဟုသုတများကို လက်ဆင့်

ကမ်းမျှဝေပေးရာမှ ၎င်းတို့၏ မိဘ၊ ဆွေမျိုး၊ မိတ်ဆွေများအတွက်ပါ အကျိုး ရှိစေမည်ဖြစ်ပါကြောင်း၊

- ကျောင်းများတွင် အာဟာရဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများနှင့် အာဟာရဆိုင်ရာ ကျန်းမာရေးဟောပြောမှုများ ဆောင်ရွက်ရာတွင် ကျောင်းသား၊ ကျောင်းသူ များနှင့် ဆရာ၊ ဆရာမများ ကိုယ်တိုင်ပါဝင် ဟောပြောစေခြင်းဖြင့် အများ စိတ်ဝင်စားမှုရရှိကာ ပိုမိုကျယ်ပြန့်ထိရောက်စေနိုင်မည် ဖြစ်ပါကြောင်း၊
- ကျောင်းများတွင် အာဟာရဆိုင်ရာ ကျန်းမာရေး အသိပညာဗဟုသုတပြိုင်ပွဲ (ဥပမာ- စာစီစာကုံးပြိုင်ပွဲ၊ ပန်းချီပြိုင်ပွဲ၊ စကားရည်လှပွဲ) များကိုလည်း မကြာ ခဏကျင်းပသွားပါက ကျောင်းသား၊ ကျောင်းသူများအနေဖြင့် အာဟာရ ဖွံ့ဖြိုးမှုဆိုင်ရာ ကိစ္စရပ်များနှင့် အကြောင်းအရာများကို ပိုမိုစိတ်ဝင်စားမှုကို ရရှိစေ မည်ဖြစ်ပါကြောင်း၊
- ဆရာအတတ်သင် သန်တန်းများတွင်လည်း အာဟာရဆိုင်ရာ ကျန်းမာရေး အသိပညာဗဟုသုတများကို ထည့်သွင်းသင်ကြားခြင်းဖြင့် သင်တန်းပြီးမြောက် ၍ တာဝန်ထမ်းဆောင်မည့် ဆရာ၊ ဆရာမများမှ ကျောင်းသား၊ ကျောင်းသူ များကို ပြန်လည် မျှဝေနိုင်မည်ဖြစ်ပါကြောင်း၊
- ကျောင်းမုန့်ဈေးတန်းများတွင် အာဟာရပြည့်ဝ၍ ဘေးအန္တရာယ်ကင်း သော စားသောက်ကုန်များ အထူးသဖြင့် ဒေသထွက် အာဟာရပြည့်ဝသည့် စားသောက်ကုန်များကို ရောင်းချစေရေးနှင့် အာဟာရတန်ဖိုးမရှိ၍ ကျန်းမာ ရေးနှင့်မညီညွတ်သော စားသောက်ကုန်များ ရောင်းချမှုမရှိစေရေးအတွက် ကိုလည်း ဝိုင်းဝန်းဆောင်ရွက်ကြစေလိုပါကြောင်း၊ ထို့အတွက် စာသင်ကျောင်း များမှ ကျောင်းအုပ်ကြီးများ၊ ဆရာ၊ ဆရာမများ မိဘ-ဆရာ အသင်းများ၏ အခန်းကဏ္ဍသည် အရေးကြီးသဖြင့် ဝိုင်းဝန်းဆောင်ရွက်ကြပါရန် တိုက်တွန်း လိုပါကြောင်း၊
- အာဟာရတန်ဖိုးမရှိ၍ ကျန်းမာရေးနှင့်မညီညွတ်သော စားသောက်ကုန်များ ကို ဝယ်ယူသူမရှိပါက ကျောင်းမုန့်ဈေးတန်းများတွင် အဆိုပါ စားသောက်

ကုန်များကို ရောင်းချခြင်းလည်း အလိုအလျောက် ပပျောက်သွားမည် ဖြစ်ပါကြောင်း၊

- အိုင်အိုဒင်းဓာတ်သည် ငယ်ရွယ်စဉ်အချိန်တွင် ဦးနှောက်ဖွံ့ဖြိုးမှုအတွက် အလွန်အရေးကြီးသဖြင့် အိမ်သုံးဆားများတွင် အိုင်အိုဒင်းပါဝင်မှု 15ppm (အပုံတစ်သန်းတွင် တစ်ဆယ့်ငါးပုံ)နှင့်အထက် ရှိစေရေးအတွက် သယံဇာတ နှင့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးဝန်ကြီးဌာန၊ သတ္တုတွင်းဦးစီးဌာန၊ စီးပွားရေးနှင့် ကူးသန်းရောင်းဝယ်ရေးဝန်ကြီးဌာန၊ ကုန်သွယ်မှုမြှင့်တင်ရေးနှင့် စားသုံးသူရေးရာဦးစီးဌာန၊ ကုလသမဂ္ဂလက်အောက်ခံအဖွဲ့အစည်းများ၊ နိုင်ငံတကာနှင့် ပြည်တွင်းအစိုးရမဟုတ်သော အဖွဲ့အစည်းများ၊ ဆားလုပ်ငန်းရှင်များ အားလုံးမှ အထူးဦးစားပေးအဖြစ် အရှိန်အဟုန်မြှင့်တင်ပြီး ပိုင်းဝန်းဆောင်ရွက်ကြပါရန် တိုက်တွန်းလိုပါကြောင်း၊
- ပြည်သူများ အာဟာရနှင့်ပတ်သက်သော ကျန်းမာရေးအသိပညာများ ကြွယ်ဝစေရေးနှင့် အဆိုပါ အသိပညာဗဟုသုတများကို လက်တွေ့ဘဝတွင် နေ့စဉ်ကျင့်သုံးနိုင်ရေးတို့အတွက် ပြုမူပြောင်းလဲ ဆက်သွယ်ပညာပေးခြင်းလုပ်ငန်းများ (Behavior Change Communication) ကိုလည်း ဆောင်ရွက်သွားရမည်ဖြစ်ပါကြောင်း၊
- အာဟာရဖွံ့ဖြိုးမှုလုပ်ငန်းများကို တိုင်းဒေသကြီး/ ပြည်နယ် အသီးသီးတွင် ခရိုင်အဆင့်၊ မြို့နယ်အဆင့်နှင့် ကျေးလက်တောရွာများအထိ ထိရောက်ပီပြင်စွာ ဆောင်ရွက်နိုင်စေရေးအတွက် သက်ဆိုင်ရာ တိုင်းဒေသကြီး/ ပြည်နယ် အစိုးရအဖွဲ့ ဝန်ကြီးချုပ်နှင့် လူမှုရေးဝန်ကြီးတို့က ဦးဆောင် လမ်းညွှန်ဆောင်ရွက်စေလိုပြီး ကျန်းမာရေးနှင့်အားကစားဝန်ကြီးဌာနမှ ကျွမ်းကျင်မှုပိုင်းဆိုင်ရာ ပံ့ပိုးမှုများ လုပ်ဆောင်သွားမည်ဖြစ်ပါကြောင်း၊
- ယခုကဲ့သို့ ရှမ်းပြည်နယ်တွင် အာဟာရဖွံ့ဖြိုးမှု လုပ်ငန်းများဆောင်ရွက်မှုကို အခြား တိုင်းဒေသကြီး/ ပြည်နယ်များအတွက် နမူနာပုံစံယူဖွယ်ဖြစ်စေရန် အတွက် အားလုံးပိုင်းဝန်း ဆောင်ရွက်သွားကြရန် တိုက်တွန်းလိုပါကြောင်း နှင့်

ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးအလိုက် ဝန်ကြီးဌာနမှ ကျွမ်းကျင်မှုပိုင်း ဆိုင်ရာပံ့ပိုးမှုများ ဆောင်ရွက်သွားမည်ဖြစ်ပါကြောင်း၊

- အာဟာရဖွံ့ဖြိုးမှုဆိုင်ရာလုပ်ငန်းများကို ယခုအာဟာရဖွံ့ဖြိုးရေး ရက်သတ္တပတ်များ ကာလအတွင်းတွင်သာ တစ်ခန်းရပ်ပြဇာတ်သဘောမျိုး မဆောင်ရွက်ဘဲ တစ်နှစ်တာကာလပတ်လုံး နှစ်စဉ်မပြတ်ဆက်လက်၍ အားလုံးဝိုင်းဝန်းကြိုးပမ်းကာ သံဓိဋ္ဌာန်ချ ဆောင်ရွက်သွားကြပါရန် တိုက်တွန်းလိုပါကြောင်း ပြောကြားခဲ့ပါသည်။